

60%, обсяг експорту – на 88%. Значно підвищився рівень життя населення, його накопичення стали чи не основним джерелом внутрішніх інвестицій. Рівень безробіття був низьким, як ніколи. Вдвічі зросла кількість представників науки і культури.

Було в країні проведено ряд соціальних реформ: 1962 р. введена 4-тижнева відпустка за рахунок підприємств, каси соціального страхування компенсували 80% витрат на лікування, збільшена заробітна плата, робочий тиждень – 40 год. Франція перетворилася в сучасну індустріальну державу.

Стосовно економічної політики де Голля, то ліві нерідко трактували голлізм в економіці переважно як максимальне наближення до радянської командно-адміністративної моделі, тобто як масову націоналізацію та застосування планового начала [1, с. 330]. Насправді націоналізація у формі знаменитого “дирижизму” – це зовсім не радянський директивний етатизм, тобто одержавлення, а реальне підпорядкування продуктивних сил загальнонаціональним інтересам. Де Голль розумів, що структура національної економіки, попри універсальні механізми, унікальна. Оптимальні для даної території, демографічної структури населення, його менталітету, рівня кваліфікації робочої сили міжгалузеві пропорції, питома вага державного і приватного секторів, імпортно-експортна модель, податкова й фінансова системи мають формуватися цілеспрямовано. Тому приватизацію у Франції проводили саме з метою покращення менеджменту, а стратегічним інвестором і співвласником часто виступала сама держава.

Зокрема, значні державні бюджетні асигнування спрямовувались на розвиток найперспективніших наукоємних галузей виробництва. Була проведена широкомасштабна реформа сільського господарства, вирішене вкрай актуальне і для України завдання підвищення рентабельності і товарності цієї стратегічної галузі. Завдяки зусиллям де Голля за рахунок зняття торговельних бар’єрів вдалося різко збільшити обсяги експорту сільськогосподарської продукції. Чудово усвідомлюючи неухильність наростання процесів економічної глобалізації, Президент Франції як головний критерій ефективності діяльності підприємства розглядав його конкурентоспроможність на зовнішніх ринках. Тому в момент технологічної реконструкції та оновлення, коли підприємство ще не може на рівних змагатися з іноземними ТНК, лише “набирає висоту”, воно одержувало максимальну підтримку держави. А після завершення структурної перебудови та якісного покращення систем технологічного й управлінського забезпечення “Верховний комісаріат плану, модернізації та оснащення” поступово перейшов до суто стратегічного планування економічного й соціального розвитку. Держава “відпускала у вільне плавання” свою власність шляхом продажу контрольних пакетів акцій – переважно чинній раді директорів, тим самим здійснюючи приватизацію не як денационалізацію, а як максимальне підпорядкування приватного бізнесу загальнонаціональним інтересам.

У 1968-му р. загинула післявоєнна Франція, народилася нова – Франція Фуко, Дельоза, Ден’єв, Помпідю та багатьох інших. Усі керманічі сучасної Франції, актори, режисери, композитори, письменники, правозахисники – вихідці з 1968-го. І дозволив його, не придумав Шарль де Голль. Разом із затвердженням нової Конституції та наданням незалежності Алжиру – це його найбільша заслуга. А головне – за десятиліття президентства де Голля чисельність французів збільшилось з 45 до 50 мільйонів. А це, погодьтесь, врешті-решт, найдосконаліший показник ефективності внутрішньополітичних реформ.

Таким чином, Шарль де Голль врятував Францію. Цей видатний діяч, який навіть не мав економічної освіти зміг двічі вивести країну із кризи – виключно завдяки своїм вмінням вдало організувати роботу і неухильному бажанню зробити Францію сильною державою, якою вона є і нині. Шарля де Голля вважають у Франції останнім великим французом – людиною, що стоїть в одному ряду з Карлом Великим, Жанною д’Арк і Наполеоном. Як стверджує Бідо, після смерті Шарля де Голля Франція овдовіла.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арзаканян М. Великий де Голль: “Франция – это я!” / М. Арзаканян. – М.: Яуза, Эксмо, 2012. – 512 с.
2. Болгова О. Де Голль и проблема экономического возрождения. 1944–1946 гг. / О. Болгова // Новая и новейшая история. – 2008. – № 6. – с. 23–34.
3. Голль Ш. Военные мемуары: Призыв 1940–1942 / Пер. с фр. А. Анфилофьевой, Ю. Арзумановой, В. Гак и др. – М.: АСТ-Астрель, 2003. – 814 с.
4. Молчанов Н. Неизвестный де Голль: Последний великий француз / Н. Молчанов. – М.: Эксмо, 2011. – 448 с.
5. Обычкына Е. Голлистская традиция в современной французской дипломатии / Е. Обычкына // Новая и новейшая история. – М. – 2004. – № 6. – С. 54–67.

Беднарська О.

Науковий керівник – доц. Костюк Л. В.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ В ІСТОРИЧНОМУ ДИСКУРСІ

На порозі третього тисячоліття позначилася головна проблема – яким шляхом розвитку піде світове співтовариство. Більш яскраво виявляється тенденція до гуманістичного оновлення сучасного суспільства, а фізичне виховання та спорт за своїм характером є носіями найвищих людських цінностей універсального характеру, які в даний час вище всіх інших інтересів. Спорт може бути ідеальним засобом гуманізації міжнародних відносин, зближення народів в загальних зусиллях щодо забезпечення гармонійного розвитку

особистості і зміцнення етичних цінностей суспільства в душі олімпійських ідеалів.

Метою даної розвідки є аналіз основних подій історії налагодження і розвитку олімпійського руху та розгляд процесів та механізму становлення інноваційних форм міжнародної спортивної політики. Поставлена мета визначила наступні завдання: розглянути історичні передумови розвитку олімпійського руху та міжнародного спорту; визначити значення та місце олімпійського руху в сучасній світовій геополітичній ситуації; проаналізувати тенденції змін характеру сучасних політичних підходів до ролі олімпійського руху в суспільстві.

В ході дослідження розглядалися роботи зарубіжних вчених, присвячені світоглядним аспектам міжнародного спорту та олімпійському русі. Серед них можна відзначити дослідження Р. Томсон [1], А. Волошин [4], С. Гуськов [5], Н. Долгопалов [6] та інші.

Спорт впливає практично на всі верстви і сфери сучасного суспільства, включає в свою діяльність охорону здоров'я, освіту, політику, економіку, техніку, науку, мистецтво, засоби масової інформації, сферу дозвілля і т.д. Все більш важливою стає роль спорту в соціалізації і вихованні підростаючого покоління, формування образу і стилю життя. Він "зачіпає такі, здавалося б, несумісні явища, як суспільне становище, расові та національні відносини, ділове життя, моделі автомобілів, моду, концепцію героїзму і етичні цінності" [1, с. 73]. Еволюція спорту і олімпійського руху залежить від багатьох факторів і, перш за все, від еволюції суспільства в цілому, системи його ідеалів і цінностей.

Міжнародний спорт як вагоме соціальне явище виник в кінці XIX ст. До середини XX ст. було створено близько ста міжнародних спортивних об'єднань. Сьогодні науковці налічують понад двісті всесвітніх та регіональних неурядових організацій в галузі фізичного виховання і спорту. Таким чином, в даний час міжнародний спорт перетворився на важливе соціальне та політичне явище, яке має помітний вплив на всі сторони сучасного суспільства.

Саме міжнародний спорт включає в себе широке коло соціальних явищ: міжнародні спортивні змагання та спеціальна підготовка до них; різні форми міжнародних спортивних зв'язків (обмін спортсменами, тренерами, міжнародні семінари, конференції на спортивну тематику і т.д.); міжнародні спортивні об'єднання – міжнародні спортивні федерації, міжнародні організації, що займаються науковими проблемами фізичного виховання та спорту і т.д.; специфічні міжлюдські стосунки та поведінкові норми, що складаються в ході міжнародних спортивних зв'язків, в процесі діяльності зазначених соціальних інститутів.

Особливо важливу роль в структурі сучасного міжнародного спорту грає олімпійський рух. Спираючись на гуманістичні ідеали миру, дружби і взаєморозуміння, важливим завданням Олімпійського руху П'єр де Кубертен вважав перш за все затвердження мирних відносин між народами і державами. Олімпійський рух він розглядав як "спосіб освіти і виховання, який має стати найважливішим чинником розвитку міжнародного співробітництва, зміцнення миру та взаєморозуміння між народами" [2, с. 6].

У своїх мемуарах П. де Кубертен поєднав у олімпійський рух такі принципи: демократизм, інтернаціоналізм, рівноправність всіх людей танародів, просвіта в душі справжнього патріотизму в поєднанні із взаємоповагою націй, незважаючи на расові, релігійні та політичні відмінності. Крім того, він пов'язував олімпійський ідеал із принципами відданості та служіння справі миру. Неодноразово підкреслював принципову відмінність Олімпійських ігор від інших спортивних змагань, в тому числі чемпіонатів світу. "Олімпійські ігри – це не чемпіонат світу, а фестиваль молоді всього світу, юності людства. Фестиваль граничних зусиль, численних амбіцій і всіх форм юнацької активності, фестиваль, який відзначає кожне наступне покоління, яке ступає на поріг життя" [3, с. 5]. Задум засновника сучасного олімпійського руху полягав у тому, щоб використовувати міжнародні спортивні змагання і підготовку до них для реалізації гуманістичного потенціалу спорту та тим самим дати величезний внесок у вдосконалення людини, людських відносин та суспільства в цілому.

Протягом певного часу міжнародний спорт та Олімпійські ігри стали "зручним засобом" для досягнення різних пропагандистських, політичних та націоналістичних цілей. Саме вони надавали величезні можливості для доказу переваги певної країни, а разом з тим можливість демонструвати та безпечно виражати своє незадоволення іншій країні. З цього приводу відомий фінський вчений, дослідник – теоретик спорту П. Сеппенен, стверджував, щоб зробити олімпійське рух незалежним від політичних сил та уподобань [4, с. 78–79]. Наприклад, національні олімпійські комітети і міжнародні спортивні федерації, до складу котрих входять національні федерації, організовані із урахуванням державних кордонів.

Реально жоден спортсмен не може брати участь в Олімпійських іграх, не будучи членом національної команди. Таким чином, практично не реалізувався задум Олімпійських ігор як міжнародних змагань між атлетами різних країн. Ігри використовувалися не стільки для демонстрації міжнародної "fairplay", миру і взаєморозуміння, скільки для задоволення національного інтересу і національної гордості. При цьому досягнення спортсменів стали розглядатися як показник національної переваги.

Після Першої світової війни П. де Кубертен спробував відгородити олімпійський рух від впливу політики. Однак члени МОК, котрі представляли країни-переможці, настояли на виключенні з олімпійського руху країн, перш за все Німеччини, Австрії та Угорщини, які на їх думку розв'язали цю

війну. Саме через цю причину Олімпійські ігри 1920 р., що повинні були пройти в угорському м. Будапешті були перенесені у бельгійський м. Антверпен. І тільки у 1928 р. спортсмени цих країн змогли приймати участь в олімпійських змаганнях. Ще більш тривалим було відлучення від олімпійського спорту спортсменів Радянського Союзу. Втім, в ті часи керівництво СРСР, через політичні та ідеологічні причини, і само відповідало МОК відкритою зневагою. Внаслідок чого радянські спортсмени декілька десятиліть не мали змоги виступати на олімпійських форумах.

Та найбільш класичний приклад залежності спорту від політики – Берлінська олімпіада 1936 р, коли спорт та самі Ігри були використані гітлерівським режимом у політичних та націоналістичних цілях. Вся система підготовки та проведення Ігор, а також зимової Олімпіади, яка теж того року пройшла у Німеччині, повинна була сприяти ствердженню ідей фюрера, обґрунтуванню переваг арійської раси, розповсюдженню системи фізичного виховання нації. Саме для пропаганди цих ідей була започаткована естафета олімпійського вогню, котра повинна була символізувати зв'язок німецької нації із героями німецької імперії. Неоднозначний характер носила і олімпійська клятва, що проголосила XI Ігри – Іграми нової ери. До розпалу шовіністичних настроїв багато зробили і радіокоментатори, що вели репортажі на мові військових кореспондентів. Мілітаристський характер Ігор виявився у великій кількості солдат у формі, що знаходилися на всіх спортивних об'єктах, а також велика кількість нацистських знамен.

Використання олімпійського спорту для пропаганди націоналістичної політики потрапило у літературу та мистецтво. Та, напевно найбільш показовим у цьому відношенні став замовний фільм “Олімпія” відомого та безумовно талановитого режисера Л. Ріфеншталь, прем'єра котрого відбулася у 1938 р. в день народження Гітлера. Зміст цього фільму носить явно виражений пропагандистський характер, впродовж котрого проведена думка, що олімпійська ідея за своєю суттю є мілітарською, а кожний вид змагань коментувався у термінах “боротися” та “перемогти”.

Особливо боротьба між політичними системами загострилася після Другої світової війни, а саме в період “холодної війни”. Перемоги та поразки на Олімпійських іграх стали свого роду барометром, що показує здоров'я чи не здоров'я тої чи іншої політичної системи. Найбільший вплив політики на олімпійський спорт проявився у ідеологічному протиборстві між СРСР та США, ФРН та НДР, США та Кубою. Намір доказати за допомогою спорту та успіхів на олімпійській арені переваги тієї чи іншої системи, призвело до того, що в дію пускалися засоби, що повністю деформували природу спорту та рушили ідеали олімпізму.

Аналізуючи зв'язок політики та олімпійського спорту, можна виділити декілька напрямків його використання у політичних цілях. Перший напрямок - пов'язаний з тим, що по мірі збільшення ролі популярності спорту у сучасному світі, підвищення інтересу широких верств населення до спортивних зірок, керівники держав та урядів, для збільшення своєї популярності приділяють йому все більше уваги. Наприклад, вже багато років до передвиборних компаній кандидатів у президенти США активно долучаються відомі спортсмени. Другий напрямок – це бажання урядів різних країн отримати право на проведення престижних міжнародних змагань, перш за все Олімпійських ігор, з метою пропаганди економічних успіхів та досягнення політичного визнання, якого не вдається домогтися іншими способами. Особливо яскраво це проявилось під час проведення Ігор 1936 р. у Берліні, коли фашистський режим використовував Олімпіаду для демонстрації переваги німецької нації. Третій напрямок – пов'язаний із широкомасштабним використанням спорту та Олімпійських ігор для підвищення авторитету різних країн у світовому співтоваристві. Тут, перш за все, треба виділити тенденцію згідно якої досягнення на Олімпійських іграх пов'язували з ефективністю політичної та економічної системи тієї чи іншої країни, з її досягненнями у науці, культурі, освіті. І хоча ця залежність простежувалась не завжди, прагнення використовувати спорт у якості фактора, що відображає політичний, економічний та культурний рівень країни, простежувалось досить виразно. Це відноситься практично до всіх країн світу СРСР, США, Німеччини, Франції, Великої Британії, країн, що розвиваються. Четвертий напрямок – пов'язаний з використанням спорту для демонстрації самостійної внутрішньої та зовнішньої політики або ж для демонстрації свого впливу на політику інших країн. П'ятий напрямок – широко розповсюджена практика бойкотів великих міжнародних змагань, з метою політичного тиску, дискредитації політики країни, привертання уваги світового співтовариства до проблем сучасного світу. Шостий напрямок – охоплює комерціалізацію і професіоналізацію. Тенденції відкритого проникнення в олімпійський, спорт промислових, комерційних, фінансових корпорацій, які підпорядковують спорт своїм економічним цілям отримання прибутків, наприклад, фінансування літніх Ігор в м. Лос-Анджелесі різними приватними фірмами, що переслідували суто комерційні цілі.

Зрозуміло поняття “спорт” і “політика” не можуть бути відокремлені один від одного, але спорт повинен бути направлений не на розв'язування неприязні, а на взаємопорозуміння, мир та дружбу між народами. Олімпійські ігри, безумовно, стали тим потужним імпульсом, який дозволив спорту поширитися практично на всі сфери людської життєдіяльності. При цьому не випадає з поля зору роль олімпійського виховання в справі формування гармонійно розвиненої особистості.

Міжнародний спорт, як соціальний феномен, є ідеальною конструкцією упорядкованого і справедливого суспільного миру і показує людству, що зіткнулося в XX столітті з серйозними труднощами і суперечностями в своєму розвитку, в якому напрямку слід їх долати. Зокрема, він може служити і моделлю для встановлення відносин співробітництва і взаєморозуміння в політичній сфері, – чесної гри –

між політичними партіями, в комерційних угодах, між розвиненими і країнами, що розвиваються.

Отже, олімпійські ігри принесли в систему соціальних відносин не тільки особливий дух, а й ряд моральних положень, які нерозривно з ними пов'язані. Олімпійська ідея не тільки здатна інтегрувати в собі загальнолюдські, національні, соціально-групові та особистісно-індивідуальні інтереси, але й ініціювати їх подальший розвиток. Спорт повинен стати наднаціональним явищем життя світового співтовариства, так як він виконує важливі політико-культурні функції в сфері міжнародних зв'язків, виступаючи як фактор інтеграції, зближення народів, як "посол миру", що допомагає вибудовувати відносини співпраці, взаєморозуміння та доброї волі. При цьому спорт не тільки повинен проголошувати ідеї гуманізму, миру, братерства і співпраці, а й розвитком власне інноваційних, нетрадиційних форм сприяти цьому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Томпсон Р. Спорт і ідеологія в сучасному суспільстві // Спорт і спосіб життя: Сб.ст. / Уклад. В. Столяров, З.Кравчик. – М., 1979. – 153 с.
2. Кубертен П. Олімпійські мемуари / П. Кубертен. – Київ, 1997. – С. 71.
3. Seppanen P. The Olympics: A Sociological Perspective / P. Seppanen // University of Helsinki. – 1984. – № 33. .
4. Волошин А. На олімпійській хвилі / А. Волошин. – К.: "МП Леся", 2007. – 448 с.
5. Гуськов С. Государство и спорт: о государственной политике зарубежных стран в области физического воспитания и спорта / С. Гуськов. – М.: Государство и спорт, 1996. – 176 с.
6. Долгополов Н. По ту сторону спорта / Н. Долгополов. – М.: Мол. гвардия, 1988. – 300 с.
7. Починкин В. Физическая культура и спорт. Идеологическая борьба в современном мире / В. Починкин. – М.: ФиС, 1985. – 192 с.
8. Степовий П. Спорт – політика – ідеологія / П. Степовий. – М.: ФиС, 1984. – С. 76–77.

Дюг М.

Науковий керівник – проф. Павлишин Л.Г.

ГЕНДЕРНІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

З давніх – давен у суспільстві існувала проблема відносин між чоловіком та жінкою, яку вирішували релігія, політика, традиція. Саме життя підказувало хто має бути на якому місці: жінка займається дітьми та хатою, чоловік – працює. Але пройшли століття, і все змінилося. Ролі чоловіків та жінок переплелися, а тому виникає питання, чи повинна жінка чи чоловік робити лише те, що є усталеним в традиціях народу, в житті суспільства? Сучасний світ вимагає змін. Попри технічний та науковий розвиток у суспільстві все ж таки існують певні стереотипи щодо ролі чоловіка і жінки, щодо їх відносин.

Серед людей склалася думка, що жінка – це лише засіб для народження дітей, вона повинна займатися лише сім'єю і бути покійною чоловікові. Чоловік, у свою чергу, повинен працювати, заробляти гроші, поряд з цим забуваючи про дітей та цінність своїх стосунків з дружиною. В сучасному світі багато прикладів, коли жінки хочуть виконувати чоловічу роботу, а чоловіки займаються жіночою. Сучасність довела, що жінки не менш інтелектуально розвинуті, ніж сильна частина суспільства. Жінки стають успішними директорами підприємств, фабрик, вміло керують країною, займаються політикою. Чоловіки попри стереотип, що важлива лише робота і фінанси, можуть добре займатися вихованням дітей, хатніми справами. Це не є погано, коли чоловік прагне виконувати «жіночу роботу», це позитивне явище. Ролі чоловіків та жінок переплітаються між собою. Коли б кожен виконував свою роль, чи було б у нас майбутнє, чи розвивалися б ми? Чоловік та жінка, доповнюючи один одного творять гармонію у світі, та своїми ролями не потрібно зловживати.

Поширеними є зараз думки про фемінізм. Багато жінок прагнуть рівності прав з чоловіками. Але чи є це доречним? Права нібито є, а чогось все одно не вистачає. На мою думку, не вистачає спілкування та поваги між чоловіком та жінкою. Філософ, поет, письменник Павло Цимбаленко, вважає, що про жінок треба піклуватися і захищати і тоді, на думку автора, на рівність чоловіків і жінок їм буде наплювати. Чоловіки починають звикати, що жінки працюють і працюють всюди. Вони доглядають за дітьми, чоловіками, як своїми так і чужими, дбають про сім'ю. Чоловікам це стає вигідно, цим вони інколи прикривають свої недоліки, свою безвідповідальність. Але чи для цього створена жінка? Жінка насамперед повинна бути дружиною та мамою, а не домогосподаркою та рабинею. Жінка - це обличчя чоловіка, яке показує як він до неї ставиться.

Чоловіки повинні знати свій обов'язок захищати та допомагати, зрозуміти своїх жінок. Та поряд із цим і жіноча половина повинна з чесністю ставитися до чоловіків і не зловживати своєю безтурботністю. Ми не повинні боятися виконати роль один одного, адже є різні чоловіки та жінки за психологічними та фізичними особливостями. Тому підкорятись стереотипу про поділ ролей не варто. Потрібно насамперед шанувати себе як особистість та розуміти, що твоя роль повинна не лише тобі принести користь, але й твоїм оточуючим, всьому світу. В сучасному світі ми повинні відродити цінність наших відносин один з одним.

Важливою є проблема знецінення міжособистісних відносин, їх спрощення, втрата духовності. Чоловік та жінка - це два різні світи, яких з'єднує один міст. Цей місток - це любов, сім'я. Про міст між чоловіком та жінкою написав у своїй книзі «Останнє життя» Октай Алієв, який вважав, що «це - міст